

بارش و گسل پنهان، عوامل احتمالی ریزش معدن مهاباد

بارش‌های متعدد چند روز اخیر موجب ریزش معدن سنگ باریت در روستای عبدالله‌آباد مهاباد شده و متأسفانه در پی این حادثه یک نفر از هموطنان فوت شد.
#۴۷

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی معدن پیشرو؛ در حالی که برابر مقررات ایمنی معادن، فاصله بین نزول باران و فعالیت معدنی باید ۲۴ ساعت باشد اما در این معدن به لغزنده بودن زمین و اصول ایمنی توجه نشده و باعث شد که در روزهای اولیه سال جدید یک خانواده بی‌سرپرست شود! اینها اطلاعاتی است که از بررسی گزارش وزارت کار و دادگستری آذربایجان غربی حاصل می‌شود اما برای روشن شدن بیشتر ماجرا، به گزارش اخیر تهیه شده از سوی تیم کارشناسی متشکل از نماینده معاونت معدنی وزارت صمت، رییس سازمان نظام مهندسی استان آذربایجان غربی و سربازرس استان و نماینده صمت استان پرداختیم.

این گزارش حکایت از آن دارد که با توجه به وجود گسل فرعی پنهان به موازات رگه ماده معدنی شاهد چنین حادثه‌ای بوده‌ایم. در واقع لایه رسی و میان لایه‌ای فی‌مابین سنگ میزبان و آینه گسل وجود داشته که بارش سنگین باعث نفوذ آب به قسمت آینه گسل و تشکیل لایه‌ای لغزنده از خاک رس بر روی آن شده است. در نهایت اینکه در حین فعالیت بیل مکانیکی باطله قرار گرفته بر روی گسل فرعی لغزیده و بر روی کارگری که کنار دستگاه بیل مکانیکی بوده، ریزش کرده است.

البته حسب نظر سربازرس اداره کار، نفوذ آب باران به سطوح فوقانی دیواره معدن و ریزش آن علت اصلی حادثه بوده است. در واقع با بی‌احتیاطی سرپرست و کارفرمای معدن، کارگران ناچار به ادامه فعالیت از اول صبح شده‌اند و کمی بعد یعنی ساعت ۹:۳۰ صبح حادثه ریزش یکی از دیواره‌ها به وقوع پیوسته است؛ مساله دیگر اینکه گفته می‌شود ارتفاع دیواره هم بدون اینکه پله‌ای شود از حد استاندارد بیشتر بوده و یکی از دلایل وقوع این حادثه شده است بنابراین بی‌توجهی به نکات ایمنی و اصول استاندارد در معدنکاری بروز این حادثه را رقم زده است.

این در حالی است که در آیین‌نامه ایمنی معادن در مواد ۲۱۹، ۲۲۰ و ۲۳۵ در خصوص ضرورت اطمینان از ایمنی دیواره‌های پرشیب و ریزشی در حفاری‌ها و معادن سطحی پیش‌بینی موارد ایمنی تصریح شده است. حالا تا زمان ایمن شدن محیط معدن، دستور توقف هرگونه فعالیت معدنی در معدن مزبور صادر شده است. همچنین از دیروز تا ۴۸ ساعت آینده از فعالیت معدنی معادن در جهت حفظ جان کارگران و عوامل انسانی شاغل در آنها جلوگیری شده است.

گسل فعال شده بود

اکبر طاهری، سربازرس نظام مهندسی معدن استان آذربایجان غربی در این خصوص گفت: گروه تخصصی معدن ضمن معاینه محل حادثه و گفت‌وگو با شهردار نظر بر این دارد که با توجه به وجود گسل فرعی پنهان به موازات رگه ماده معدنی شاهد چنین حادثه‌ای بوده‌ایم.

او تصریح کرد: در واقع لایه رسی و میان‌لایه‌ای فی‌مابین سنگ میزبان و آینه گسل وجود داشته که بارش سنگین باعث نفوذ آب به قسمت آینه گسل و تشکیل لایه‌ای لغزنده از خاک رس بر روی آن شده است. در نتیجه در حین فعالیت بیل مکانیکی باطله قرار گرفته بر روی گسل فرعی لغزیده و بر روی کارگر که کنار دستگاه بیل مکانیکی بوده، ریزش کرده است.

سربازرس نظام مهندسی معدن استان آذربایجان غربی در پاسخ به این سوال که اگر چند روز مسولان معدن منتظر می‌ماندند و بعد از بارندگی دستور فعالیت می‌دادند، چنین حادثه‌ای رخ نمی‌داد، گفت: به دلیل خیس شدن آن سطح به طور حتم گسل فرعی پنهان فعال شده بود و هیچ ارتباطی به متوقف کردن فعالیت معدن برای مدت کوتاهی نداشت. به هر حال روزی این گسل پنهان فعال می‌شد و هیچ‌کس هم نمی‌توانست جلوی آن را بگیرد.

وی همچنین گفت: بعد از حادثه تیم کارشناسی متشکل از نماینده معاونت معدنی وزارت صمت، رییس سازمان نظام مهندسی استان و سربازرس استان و نماینده صمت استان در محل وقوع حادثه حاضر و پس از بررسی گزارش مذکور را اعلام کردند.

پیگیری حادثه ریزش «معدن باریت» از سوی وزارت کار

در پی حادثه ریزش معدن باریت در شهرستان مهاباد از توابع استان آذربایجان غربی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ضمن پیگیری‌های کارشناسی اولیه، توضیحاتی در این خصوص ارائه کرد. بنا به گزارش وزارت کار، حدود ساعت ۹ صبح روز یکشنبه ۱۷ فروردین‌ماه سال جاری، سنگی از دیواره مجاور ترانشه در معدن باریت واقع در روستای عبدالله‌آباد از توابع شهرستان مهاباد استان آذربایجان غربی ریزش کرد و باعث فوت یک کارگر شد.

بیل مکانیکی مستقر در ترانشه معدن همراه با کارگر مجاور آن به دلیل ناپایداری سنگ‌ها در بالادست در معرض ریزش سنگی قرار می‌گیرند که متأسفانه یکی از کارگران در اثر آسیب وارده فوت می‌کند.

بنابر گزارش اولیه، به لحاظ فنی وجود بارندگی و ورود آب به درزه و شکاف سنگ‌های دیواره‌های معدن می‌تواند از جمله عوامل افزایش ناپایداری تلقی شود. با این حال تعیین این موضوع که علت اصلی ریزش سنگ در معدن مذکور، آن عامل بوده یا عوامل دیگری در این حادثه دخیل بوده، نیازمند بررسی شواهد میدانی است.

در آیین‌نامه ایمنی معدن در مواد ۲۱۹، ۲۲۰ و ۲۳۵ در خصوص ضرورت اطمینان از ایمنی دیواره‌های پرشیب و ریزشی در حفاری‌ها و معدن سطحی پیش‌بینی موارد ایمنی تصریح شده است. در این رابطه بررسی اولیه نشان می‌دهد، معدن مذکور دارای مسوول فنی با دارا بودن پروانه فعالیت از سوی سازمان نظام مهندسی معدن استان بوده است.

دستور رییس‌کل دادگستری آذربایجان غربی برای رسیدگی

در همین خصوص رییس‌کل دادگستری آذربایجان غربی گفت: پرونده قضایی در زمینه ریزش معدن مهاباد تشکیل شده و براساس مقررات موضوع رسیدگی و با مسببین برخورد لازم صورت می‌گیرد.

ناصر عتباتی، رییس‌کل دادگستری استان با بیان اینکه بررسی علت ریزش معدن سنگ باریت مهاباد در دستور کار قرار گرفت، گفت: از فعالیت معدن فعال با نظارت بازرسان تا ۴۸ ساعت آینده جلوگیری شده است.

وی طی دستوری به رییس دادگستری مهاباد بررسی فوری و دقیق علت ریزش معدن سنگ باریت مهاباد و تعیین علت و عوامل دخیل در آن و تقصیر احتمالی مسببان را صادر کرد.

عتباتی بیان کرد: در ساعت ۹:۳۰ صبح روز یکشنبه در پی حادثه ناگوار ریزش معدن سنگ باریت شماره ۴ عبدالله آباد مهاباد یک نفر از کارگران به لحاظ ریزش سینه کار معدن، جان باخته و کارگر دیگر که راننده بیل مکانیکی بوده زخمی و به مراکز درمانی منتقل شده است.

وی افزود: پس از وصول گزارش حادثه، بنایی رییس دادگستری مهاباد شخصا و در معیت نیروهای انتظامی و نیز بازرسان اداره کار از محل حادثه بازدید و حسب اعلام مأموران و اهالی محلی، پیکر بی‌جان کارگر متوفی، پس از حدود ۲ ساعت از زیر آوار خارج و برابر دستورات صادره، جهت معاینه جسد و صدور جواز دفن به پزشکی قانونی اعزام شد.

عتباتی اضافه کرد: علت حادثه حسب نظر بازرسان اداره کار، نفوذ آب باران به سطوح فوقانی دیواره معدن و ریزش آن روی کارگر متوفی بوده است در حالی که برابر مقررات ایمنی معدن، فاصله بین نزول باران و فعالیت معدنی باید ۲۴ ساعت باشد.

رییس‌کل دادگستری آذربایجان غربی افزود: با وجود نزولات جوی شدید روز و شب گذشته، به لحاظ بی‌احتیاطی سرپرست و کارفرمای معدن، کارگران از اول صبح در محل مشغول به کار شده و ساعت ۹:۳۰ حادثه ریزش یکی از دیواره‌ها به وقوع پیوسته است.

وی ادامه داد: همچنین اینکه ارتفاع دیواره هم بدون اینکه پله‌ای شود از حد استاندارد بیشتر بوده و یکی از دلایل وقوع حادثه هم این امر بوده است.

عتباتی اظهار کرد: تا زمان ایمن شدن محیط معدن، دستور توقف هرگونه فعالیت معدنی در معدن مزبور صادر و مقرر گردید ضمن بازدید از دیگر معدن فعال توسط بازرسان اداره کار، توسط مراجع انتظامی تا ۴۸ ساعت آینده از فعالیت معدنی معدن در جهت حفظ جان کارگران و عوامل انسانی شاغل در آنها جلوگیری شود.

رییس‌کل دادگستری آذربایجان غربی تاکید کرد: پرونده قضایی در این زمینه مفتوح شده و وفق مقررات دقیقا به موضوع رسیدگی و با مسببین برخورد لازم معمول خواهد شد.

همچنین در این خصوص فرزین رضازاده، رییس اورژانس آذربایجان غربی در خصوص جزئیات این حادثه افزود: در ساعت ۹:۲۵ روز ۱۷ فروردین پس از تماس با اورژانس، دو دستگاه آمبولانس به محل حادثه اعزام شد.

وی ادامه داد: پس از انجام عملیات نجات، یک مرد حدودا ۵۵ ساله از زیر آوار خارج شد که فوت این فرد توسط کارشناسان اورژانس تایید شد.

بخشدار مرکزی مهاباد گفت: معدن باریت روستای عبدالله آباد مهاباد واقع در آذربایجان غربی به دلیل بارش‌های چند روز اخیر ریزش کرده است.

کمال احمدی اظهار کرد: از ساعت ۹:۳۵ دقیقه صبح روز یکشنبه و به محض اطلاع از حادثه با دستگاه‌های مربوطه هماهنگی لازم صورت گرفت و نیروهای امدادی و ادارات ذی‌ربط سریع در محل حادثه حضور یافتند.

وی ادامه داد: عملیات نجات دو نفر از کارگران معدن سنگ که به دلیل بارش‌های چند روز اخیر ریزش کرده بود آغاز شد و یک نفر بلافاصله توسط نیروهای امدادی نجات پیدا کرد ولی متاسفانه یک نفر دیگر جان خود را از دست داد.

احمدی با بیان اینکه راننده بیل مکانیکی به دلیل حضور در دستگاه خاکبرداری سریعا نجات داده شده، گفت: عملیات نجات کارگر محبوس در معدن که مردی ۵۰ ساله است به سرعت انجام شد.

وی گفت: متاسفانه کارگر نامبرده با هویت حسن فلاح، اهل روستای عبدالله آباد در این حادثه جان خود را از دست داده است.

گفتنی است، معدن سنگ آهن عبدالله آباد مهاباد در فاصله ۱۵ کیلومتری این شهر و در مسیر جاده مهاباد-بوکان جاده برهان واقع شده است؛ این معدن

در زمستان امسال غیرفعال بود که مدتی قبل فعالیت خود را شروع کرد و در زمره معادن درجه ۴ کشور با استخراج بسیار محدود است.

هم‌اکنون پنج معدنکار در معدن سنگ آهن عبدالله آباد مهاباد فعالیت می‌کنند و مواد استخراجی آن برای فرآوری به خارج از شهرستان منتقل می‌شود. در مهاباد ۷۸ معدن ثبت شده است که از این تعداد ۳۷ واحد فعال و ۲۴ واحد غیرفعال است و بیش از ۱۵ ماده معدنی از معادن مهاباد استخراج می‌شود که از حیث تنوع در بین شهرهای استان آذربایجان غربی جایگاه نخست را دارد.